

Κώστας Χ. Χρυσόγονος, Πολιτειολογία – Το κράτος ως μορφή οργάνωσης των ανθρώπινων κοινωνιών, 2016, σ. 271, Εκδόσεις Σάκκουλα.

Ο Καθηγητής του Συνταγματικού Δικαίου της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και Ευρωβουλευτής Κώστας Χρυσόγονος δημοσίευσε το νέο βιβλίο του με τίτλο: Πολιτειολογία. Το κράτος ως μορφή οργάνωσης των ανθρώπινων κοινωνιών. Όπως επισημαίνει ο συγγραφέας το κράτος δεν συνιστά ούτε τη μοναδική, ούτε την πιο μακρόχρονη ιστορική μορφή οργάνωσης της κοινωνικής συμβίωσης των ανθρώπων και το μέλλον του δεν είναι κατ' ανάγκη ταυτισμένο με το μέλλον της ανθρωπότητας. Το τελικό ερώτημα της πολιτειολογίας, συνοψίζει πειστικά ο έγκριτος Συνταγματολόγος, είναι η αξιολόγηση της φύσης του κράτους ως ιστορικού φαινομένου και, υπό το πρίσμα αυτό, της μελλοντικής προοπτικής του. Με άλλες λέξεις, διευκρινίζει, η πολιτειολογία οφείλει να αντιμετωπίσει ζητήματα όπως: Γιατί δημιουργήθηκε το κράτος; Ποιά ήταν τα κυριότερα στάδια της εξέλιξής του; Γιατί επικράτησε σε ολόκληρη την υφήλιο ως μορφή οργάνωσης της κοινωνικής συμβίωσης των ανθρώπων; Ποιές είναι οι πιθανότητες επιβίωσης και/ή μετασχηματισμού του; Το βιβλίο, όπως εξηγεί ο συγγραφέας, αποτελεί μια προσπάθεια απάντησης σε παρόμοια ερωτήματα..

Ο συγγραφέας διαπιστώνει ότι αναπόσπαστα συνδεδεμένη με την έρευνα της διαχρονικής εξέλιξης του κρατικού φαινομένου είναι η έρευνα της αντίστοιχης εξέλιξης των πολιτευμάτων. Η πολιτειολογία οφείλει συνεπώς να ερευνήσει την πραγματική φύση των πολιτευμάτων και την ανταπόκρισή τους (ή μη) προς τις διακηρυγμένες αρχές τους (π.χ. πόσο δημοκρατική είναι η αστική-αντιπροσωπευτική δημοκρατία, πόσο εξυπηρετούσαν τον στόχο της αταξικής κοινωνίας τα καθεστώτα του «υπαρκτού σοσιαλισμού» κ.λπ.).

Στην εισαγωγή του βιβλίου προσδιορίζονται Κράτος, Πολιτεία και Πολίτευμα ως το αντικείμενο της Πολιτειολογίας. Το πρώτο κεφάλαιο τιτλοφορείται γνωσιολογία του κράτους. Στα υποκεφάλαιά του αναπτύσσονται οι θεωρίες για την φύση του κράτους, η καταγωγή του κράτους, ο πληθυσμός του κράτους, ο χώρος του κράτους και η εξουσία του κράτους. Το δεύτερο κεφάλαιο ασχολείται με την μορφολογία του κράτους. Στα πλαίσιά του αναπτύσσονται κατά σειρά τα κριτήρια διάκρισης κρατών και πολιτευμάτων, το Συνταγματικό κράτος, το κράτος έκτακτης ανάγκης, το κράτος του «υπαρκτού σοσιαλισμού». Στον ιδιαίτερα ενδιαφέροντα επίλογο σκιαγραφούνται κριτικά οι προοπτικές, οι τάσεις μετεξέλιξης και υπέρβασης του κράτους.

Ο Κώστας Χρυσόγονος για ακόμα μία φορά εμπλουτίζει την βιβλιογραφία του Δημοσίου Δικαίου με ένα μεστό και συγκροτημένο εγχειρίδιο. Το βιβλίο είναι εξαιρετικά χρήσιμο για τους Δημοσιολόγους αλλά και για τους Πολιτικούς Επιστήμονες.

Βασίλης Γ. Τζέμος, Διδάκτωρ Δημοσίου και Ευρωπαϊκού Δικαίου (Freiburg), Δικηγόρος, Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Δημοσιολόγων (ΕΕΔ).